

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΩΝ

- Σε παλαιότερες εποχές, οι αποστάσεις επέβαλαν την ίδρυση των ειρηνοδικείων σε διάφορες πόλεις προκειμένου οι διάδικοι, και κυρίως οι εναγόμενοι, να μην επιβαρύνονται κατά τη διεξαγωγή του δικαστικού τους αγώνα με την ταλαιπωρία και το κόστος των μετακινήσεων. Με τη βελτίωση των συνθηκών μετακινήσεων τέτοιοι λόγοι έχουν χάσει παντελώς την αξία τους και μόνον κατ' εξαίρεση θα μπορούσε να εξακολουθεί λόγω των ιδιαιτεροτήτων κάποιων περιοχών να έχει το επιχείρημα των αποστάσεων κάποια αξία. Κατά κανόνα εξάλλου, οι δικηγόροι έχουν τις έδρες τους στην πόλη του πρωτοδικείου. Η μετακίνησή τους στα ειρηνοδικεία συνεπάγεται πρόσθετο χρόνο που μετακυλιέται ως κόστος στον πελάτη τους.
- Οι διαφορές παλαιότερα, και ιδίως αυτές που αποτελούσαν αντικείμενο του ειρηνοδικείου εκτυλίσσονταν πράγματι στο πλαίσιο των μικρών πόλεων ή και κοινοτήτων στις οποίες εκτεινόταν η αρμοδιότητα του ειρηνοδικείου. Τούτο πλέον δεν μπορεί να ισχύει σε μία εποχή που οι συναλλακτικές ή άλλες σχέσεις καθώς και το καθημερινό περιβάλλον που κινούνται οι άνθρωποι έχει επεκταθεί απεριόριστα.
- Ο αριθμός των υποθέσεων που υπάρχουν στα διάφορα επαρχιακά (και όχι μόνο) ειρηνοδικεία είναι τόσο μικρός που δεν δικαιολογεί το οικονομικό κόστος που συνεπάγεται η λειτουργία τους. Το αποτέλεσμα είναι να έχουμε απίστευτα διαφορετικών ταχυτήτων απονομής δικαιοσύνης και επιβάρυνσης των εργαζομένων σε αυτή. Εξάλλου, και οι πολίτες δεν πρέπει να παραβλέπουν ότι το μεγάλο κόστος που συνεπάγεται η λειτουργία των «αργόσχολων» αυτών ειρηνοδικείων (εγκαταστάσεις, ειρηνοδίκες, γραμματείς, συντήρηση των εγκαταστάσεων κ.ά.) καλούνται να το πληρώσουν οι ίδιοι ως φορολογούμενοι.
- Είναι προφανές, ότι η πολυδιάσπαση της τοπικής αρμοδιότητας στο πλαίσιο των μεγάλων αστικών κέντρων δεν έχει κανένα απολύτως αντίκρισμα στην κοινωνική και οικονομική ζωή και συνεπώς όχι μόνο δεν παρουσιάζει πλέον κανένα λειτουργικό πλεονέκτημα αλλά αντίθετα

μόνο προβλήματα δημιουργεί στους διαδίκους και τους συνηγόρους τους.

- Εξάλλου, άμοιροι στην ίδρυση των ειρηνοδικείων με αποκλειστικό σώμα δικαστών δεν είναι και ιδεολογικοί λόγοι. Ας αναλογιστεί κανείς ότι τις εποχές που ιδρύονταν τα ειρηνοδικεία η ενίσχυση του κύρους των θεσμών, και ιδίως στην επαρχία, εκφραζόταν με τη φυσική παρουσία των εκπροσώπων τους. Οι εκπρόσωποι των εξουσιών διατρέωναν και με συμβολικό τρόπο την παρουσία του κράτους και ενίσχυαν κατ' αυτόν τον τρόπο τα πρότυπα συμβατικής συμπεριφοράς.
- Δεν υπάρχει πειστική επιχειρηματολογία που να εξηγεί γιατί οι υποθέσεις που υπάγονται σήμερα στην αρμοδιότητα των ειρηνοδικείων θα πρέπει να διεκπεραιώνονται από έναν «άλλου είδους δικαστή» σε σχέση με το δικαστή του πρωτοδικείου. Θα μπορούσε εύλογα να δεχθεί κανείς ότι υποθέσεις, στις οποίες το αντικείμενο της διαφοράς είναι χαμηλότερης αξίας, θα μπορούσαν να εκδικάζονται σε πιο χαλαρές διαδικασίες ή και από νεώτερους δικαστές. Είναι παράλογο όμως να κατασκευάζουμε κατηγορία δικαστών που θα ασχολείται εσαεί και μάλιστα μόνο σε πρώτο βαθμό με μικροϋποθέσεις, ωσάν αυτές να εκδικάζονται με μία ιδιαίτερη στεγανή νομοθεσία. Είναι απαράδεκτο ειρηνοδίκες με πολύχρονη και τεράστια εμπειρία στην εφαρμογή των κανόνων του ιδιωτικού δικαίου να αποκλείονται από την εκδίκαση υποθέσεων με υψηλότερο του 1.000.000 δραχμών αντικείμενο διαφοράς που βασίζονται στην εφαρμογή των ίδιων κανόνων. Είναι απαράδεκτο να κρίνονται ως πταισματοδίκες ικανοί να εκδικάζουν μόνο πταίσματα και να απασχολούνται με τον υπόλοιπο ποινικό δίκαιο μόνο ως επικουρικό όργανο της εισαγγελίας στην εκτέλεση προανακριτικών καθηκόντων. Η ισχύουσα διάκριση θίγει τον κάθε ειρηνοδίκη τόσο ως πρόσωπο όσο και ως νομικό επιστήμονα.
- Είναι προφανές λοιπόν ότι σε αυτό το σύστημα ο ειρηνοδίκης στερείται σημαντικών κινήτρων εξέλιξης, είναι αποκλεισμένος από την ενασχόληση με υποθέσεις στις οποίες κρίνονται υψηλότερες αξιώσεις ή στις οποίες διακινδυνεύονται σημαντικότερα αγαθά και μπορούν να

θεωρηθούν συνεπώς μεγαλύτερου κοινωνικού ενδιαφέροντος. Το κίνητρο εξέλιξής τους είναι κυρίως μισθολογικό.

- Αν βαθμιαία τα ειρηνοδικεία απορροφηθούν από τα πρωτοδικεία και οι ειρηνοδίκες ενταχθούν σε αυτά, θα εξοικονομηθούν σημαντικοί πόροι, και κυρίως θα προκύψει ένα αξιόλογο δικαστικό προσωπικό, με το οποίο θα μπορούσαν να επιχειρηθούν σημαντικές αναμορφώσεις στην οργάνωση των αρμοδιοτήτων και των διαδικασιών απόδοσης της δικαιοσύνης. Έτσι λ.χ. διάφορα ποινικά αδικήματα ή πολλές από τις διοικητικές παραβιάσεις, που τιμωρούνται σήμερα από εκπροσώπους της διοίκησης και κυρίως Υπουργούς, θα μπορούσαν να μετασχηματιστούν σε ένα νέο είδος παραβάσεων που βρίσκεται μεταξύ ποινικού και διοικητικού αδικού, στους δε δράστες τους, που ως τέτοιοι θα αναγνωρίζονται και νομικά πρόσωπα, θα επιβάλλονται με ταχύτερες διαδικασίες ουσιαστικότερες κυρώσεις. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα απαλλασσόταν και η διοίκηση από την άσκηση κυρωτικών αρμοδιοτήτων στις οποίες δεν ανταποκρίνεται με επάρκεια.